

PÕHIKOOLI AINEKAVA ÜLESEHITUS

Kooliaste: 2

Ainevaldkond: Keel ja kirjandus

Aine: kirjandus -70 t

Klassid: 6

Tundide arv nädalas klassiti: 2 tundi

Ainevaldkonna kirjeldus

Kirjandus peegeldab inimkonna vaimset kogemust ja maailma mitmekesisust kunstilistes kujundites.

Sellest tuleneb vajadus arendada õpilastel oskust sügavalt tungida teksti mõttesse, mõista loetu problemaatikat ja analüüsida iseseisvalt kirjandusteost, tuginedes vajalikele ajalooliskirjanduslikele ning teoreetilistele teadmistele. Õpetaja korraldatud õppe-tunnetustegevuses laiendavad õpilased oma arusaamist ümbritsevast maailmast. Kirjandusliku teksti analüüs aitab õpilasel seostada oma üleelamisi teose kangelaste üleelamisega, rikastab sisemaailma, kujundab esteetilist maitset. Olulist tähelepanu pööratakse ka oskuse kujunemisele tõlgendada kirjanduslikku teksti teose isiksusliku vastuvõtu alusel. Praktilise analüüsi ja tõlgendamise ühendamine võimaldab kujundada kirjandusteose vastuvõtu emotsionaal-hinnangulist kogemust, kasvatada kultuurset lugejat, kes suudab ära tunda tõelise kunstiteose. Kaasaelamine kui kangelase käitumise mõistmise viis arendab õpilase emotsionaalset sfääri.

Prioriteetne on vene kirjanduse, sealhulgas rahvaluule käsitlemine. Mitmekultuurilisuse, sallivuse ning lugupidava suhtumise kujundamine teistesse rahvuskultuuridesse eeldab armastust ja austust oma rahvuskultuuri vastu ning arusaamist tema kohast maailma kultuuripärandis. Vene kirjanduse kõrval käsitletakse ka eesti ja väliskirjanike teoseid, mis peaks soodustama erinevate rahvuskirjanduste seoste ja vastastikuse mõju mõistmist ning üldinimlike väärtuste omaksvõttu.

Kirjandusteoste käsitlemine põhikoolis põhineb kreatiivsuse, kommunikatiivsuse ja stadiaalsuse põhimõttel. Kreatiivsuse põhimõte eeldab tegevuslikku lähenemist kirjandusteosele, kusjuures põhiohk on õpilaste loomingulise potentsiaali igakülgsel arendamisel. Kommunikatiivse lähenemise raames vaadeldakse õpet dialoogilise protsessina, milles õpilane on täisväärtuslik osaleja. Ka kirjandusteose kunstilist vastuvõttu mõistetakse kui kommunikatiivset tegevust. Kirjandusteoste käsitlemise stadiaalsuse põhimõte eeldab õppimise igas etapis selliste didaktiliste ülesannete rakendamist, mis vastavad õpilaste esteetiliste vajaduste ning loominguliste võimaluste tasemele.

Kirjandusteoste käsitlemise protsessis omandavad õpilased vajalikud ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ning õpivad tundma ja kasutama kirjandusmõisteid.

Õppetegevuse spetsiifilised valdkonnad on teksti lugemine, teksti ümberjutustamine, teksti mõtestamine ja analüüs, kujundliku mõtlemise ja keele ilmekuse arendamine ning loominguline tegevus (loovtööde kirjutamine ja esinemine kuulajaskonna ees).

AINEVALDKONNA PÄDEVUSED

6.klassi lõpetaja:

- 1) väärtustab vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- 2) tajub keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi olulise osana;
- 3) on omandanud põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse;
- 4) väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- 5) kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel;
- 6) kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ning kasutada meedias ja

internetis pakutavat teavet;

7) on lugenud eakohast väärtkirjandust, kujundanud kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastanud mõtte- ja tundemaailma, arenenud isiksusena;

8) väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastutustundelist käitumist;

9) hangib teavet eri allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja käsiraamatuid.

KIRJANDUSE VALDKONNAS KUJUNDAVAD ÜLDPÄDEVUSED

Valdkonnapädevuste kujundamine:

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi. Seda tehakse erinevate tekstide lugemise, nende üle arutlemise reflekteerimise ja kirjutamise kaudu ning kasutades mitmesuguseid koostöövorme (ühisarutelud, projektid jne). Saavutatud üldpädevused kajastuvad tekstiloomes, esitlustes, arutlustes. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi –teadmiste, oskuste, väärtushinnangute ning käitumise kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega loob sobiva õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Keelepädevus. Väärtustab venekeel kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, on omandanud põhiteadmised keelest ning õigekirja oskuse, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris, väljakujunenud keelekasutusavasid, kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel

Kunstiline pädevus. Õpilane väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;

Väärtuspädevus. Mõistab kirjanduse kui kunstiaine spetsiifikat; mõistab ja aktsepteerib vaimseid ja kultuuriväärtusi.

Sotsiaalne pädevus. Õpilane valib sobiva käitumisviisi.

Enesemääratluspädevus. Arutab eakohaseid probleeme, väljendab oma seisukohti ja otsib lahendusi.

Õpipädevus. On arenenud kuulamis- ja lugemisoskus, kujundab ja sõnastab oma arvamust.

Suhtluspädevus. Väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt

Matemaatikapädevus. Teab arvsõnade õigekirja

Ettevõtlikkuspädevus. Näitab omaalgatust ja aktiivsust, osaleb projektides, oskab leida lahendusi

Digipädevus 1) suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukonnades suheldes;'

2) leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades;

3) olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti;

4) järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Kunst. Elav pilt .Maal. Maali tüübid. Ajalugu kivi-kroonika. Arhitektuur, skulptuur, reljeef

Muusika. Muusika kui kunstivorm; Kus on elu, seal on luule. Luuletuse muusika. Luuletuse heli. Idee ja inspiratsioon.

Ajalugu. Ajalugu kiviroomika. Arhitektuur, skulptuur, reljeef; Inimese saatus puudutab hinge;

Vene keel. Kõik teemad

Eesti keel. Kirjandus kui kunst. Rääkides maali . Värvide sümbolika.

Inglise keel. Draamakunst

Inimeseõpetus. Kõik teemad

Loodusõpetus. Inimesed ja loomad

Läbivad teemad:

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskendatakse õpilase sotsiaalsetele ja toimetuleku oskustele, oskusele adapteerida muutuva keskkonnaga, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt..

Kultuuriline identiteet. Õpitakse respektima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit.

Kodanikuühiskond ja rahvusvahelised suhted. Mina kui Eesti ühiskonna täisväärtuslik liige; minu päritolu; mineviku, oleviku ja tuleviku seosed minu elus. Ajalooline mälu (ajaloolised sündmused ja traditsioonid, mis kujundavad/moodustavad/loovad ajaloolise järjepidevuse. Suhted teiste rahvastega (kontaktid eesti ja vene rahva esindajate vahel). Sallivus ja austus teise vastu kui rahvusvaheliste kontaktide alus. Õpilast suunatakse leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

Teabe keskkond. Õpilast suunatakse määrama oma teabevajadusi ja oskab leida sobivat teavet, hindama uudiste kvaliteeti ning tuvastab uudistes puuduvat teavet

Tehnoloogia ja innovatsioon. Õpilast suunatakse kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) oma õppimise ja töö tõhustamiseks;) arendatakse loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

Tervis ja ohutus. Õpilast suunatakse pöörama teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele.

Õppe- ja kasvatusesmärgid

6. klassi lõpetaja:

- 1) on omandanud ilmeka lugemise tehnika, loeb lususalt ja arusaamisega jõukohase keerukusega teksti;
- 2) koostab loetu kohta plaani ja jutustab selle alusel ümber sisu, avaldab arvamust loetu kohta;
- 3) määrab kunstiteose teema, idee ja kompositsiooni;
- 4) näeb autoripositsiooni suhtumises kujutatud kangelastesse ja sündmustesse;
- 5) iseloomustab tegelasi, võrdleb neid;
- 6) määrab loetud teose žanri ja liigi, selgitab keeleliste vahendite rolli kunstilises tekstis;
- 7) suudab läbielata ja nähtust teadlikult ja emotsionaalselt kõnelda ja kirjutada;
- 8) kasutab sõnaraamatuid, raamatukogukataloogi ja interneti vajaliku info saamiseks.

Lugemine

6. klassi lõpetaja:

- 1) on läbi lusenud vähemalt 8 eri žanrisse kuuluvat kirjandusteost (raamatut);
- 2) loeb kirjandusteksti lususalt ja mõtestatult;
- 3) teab loetud teose autorit, sisu ja tegelasi;
- 4) tutvustab loetud teost ning kõneleb oma lugemismuljetest ja -elamustest.

Ümberjutustamine

6. klassi lõpetaja:

- 1) jutustab loetud tekstist kokkuvõtlikult;
- 2) jutustab loetud tekstist koostatud plaani järgi.

Teksti mõtestamine ja analüüs

6. klassi lõpetaja:

- 1) koostab kirjandusteksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu;
- 2) määrab teksti põhiteema ja idee;
- 3) eristab pea- ja kõrvaltegelasi;
- 4) toob välja teose tegelaste vahelise konflikti ja selle tekkepõhjused;
- 5) avaldab isiklikku arvamust loetud teose kohta, põhjendab seda näidetega tekstist isiklikust elust.

Kujundliku mõtlemise arendamine ja töö keele ilmekusega

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb kirjanduse kujutus- ja väljendusvahendeid: epiteedid, hüperboolid, metafoorid, isikustamine, võrdlused; tunneb mõisteid riim ja värsimõõt;
- 2) kasutab oma tekstides kirjanduse kujutus- ja väljendusvahendeid.

Õpitulemused klassiti

I TEEMA Elav pilt .Maal. Maali tüübid.

a) Õpitulemused: Mõistab käsitletud kirjandusteoste ideelis-kunstilisi iseärasusi ja iseloomustab nende žanrilist eripära; määrab autori suhtumise teose tegelastesse; määrab autori suhtumise teose tegelastesse.

b) Õppesisu: K.G.Paustovsky "Kunst maailma näha" (kohtumine kunstnikuga).Kultuurivara. Tretjakovi galerii.O. Henry. „ Viimane leht“.Üksikasjade väärtus kunstis.Pilte kirjeldus

II TEEMA: Ajalugu kivi-kroonika .Arhitektuur, skulptuur, reljeef

a) Õpitulemused: Määrab teose põhiprobleemid ja idee; iseloomustab teose tegelasi; avaldab arvamust loetud teoste kohta, iseloomustab teoste põhiprobleemaatikat arutluselementidega kirjandis või arvustuses

b) Õppesisu: Kunstiteose teema ja idee. K.G.Paustovsky "Kunst maailma näha".K. Paustovski "Lightning. A.Puškin "Vaskratsanik". J. Kuuskemaa " Vana Toomase teenetud"

III TEEMA: Muusika kui kunstivorm

a) Õpitulemused: Mõistab käsitletud kirjandusteoste ideelis-kunstilisi iseärasusi ja iseloomustab nende žanrilist eripära; leiab teostes võtmesündmused ja põhjuse-tagajärje seosed

b) Õppesisu: H.K. Andersen „ Ööbik“.K.G. Paustovski „ Vana kook“

IV TEEMA: Draamakunst

a) Õpitulemused: Avaldab arvamust loetud teoste kohta, iseloomustab teoste põhiprobleemaatikat arutluselementidega kirjandis või arvustuses mõistab käsitletud kirjandusteoste ideelis-kunstilisi iseärasusi ja iseloomustab nende žanrilist eripära

b) Õppesisu: P. I.Tšaikovski "Luikede järv". A.J.Brushtein "Tee läheb vahemaal". E.Shvarts. "Tuhkatriinu" filmistsenaarium. J. Shvarts. „ Alasti kuningas“

V TEEMA Kirjandus kui kunst. Rääkides maali . Värvide sümbolika.

a) Õpitulemused: Määrab autori suhtumise teoses kujutatud sündmusesse; iseloomustab teose tegelasi; määrab teose põhiprobleemid ja idee

b) Õppesisu: M.J. Lermontov «Looduslikku põhjal», F.Tjutšev, A.S. Pushkin „ Kuradid“, M. Maeterlinck "Sinilind“

VI TEEMA: Kus on elu, seal on luule. Luuletuse muusika. Luuletuse heli. Idee ja inspiratsioon.

a)Õpitulemused: Tunneb, mis on poeetiline kõne,oskab kuuldu teksti edasi anda, järgides keelenorme, tunneb kirjanduse kujutus- ja väljendusvahendeid: epiteedid, hüperboolid, metafoorid, isikustamine, võrdlused; tunneb mõisteid riim ja värsimõõt. Teeb järeldusi, miks mõistatust luule teraks. Teab lüroepilise žanri eripärasid.

b)Õppesisu: I.S.Turgenev „Tuvid“; F. Tjutstev „Merehobune“; V.Brjusov „Pilved“; K. Balmont „August“. K. Balmont, H.Heine "Lorelei", M.J. Lermontov „Merineitsi“, V.A. Žukovski„ Svetlana“, A.A. Fet « Peegel peeglisse“. A.Puškin "Poeet", " Luuletaja ajalugu",K.D.Balmont "Kuna ma kirjutan luule",G.V.Ivanov "Ja milline on teie inspiratsiooni?". M.J. Lermontov „ Mtsõri“

VII TEEMA: Inimese saatus puudutab hinge

a) Õpitulemused: Iseloomustab üldjoontes õpitud kirjandusvoole ja -suundi, kõrvutab vene ja maailmakirjanduse temaatiliselt lähedasi teoseid; esitab kaaslastele omaloodud teksti

b) Õppesisu: A.S Pushkin „ Dubrovski“, IS Turgenev "Bezhini aas“, Ch.Dikens „ Oliver Twisti seiklused“, M. Tven „ Prints ja kerjus“. A.de Sent- Exupery „ Väike prints“. . . „ Sabatu rebane“, „ Zeuvsus, Prometei ja Mom“, „ Naine ja kana“IA Krõlov "Siga tamme alla".S.V.Mihalkov "Elephant maalikunstnik". J. Rannap "Agu Sihvka annab aru";A. Petrova "Hundid langevarjudega“(osa „Kõik valetavad“)

VIII TEEMA: Inimesed ja loomad

a) Õpitulemused: Määrab autori suhtumise teoses kujutatud sündmustesse; iseloomustab teose tegelasi; määrab teose põhiprobleemid ja idee.

b)Õppesisu: R. Kipling „ Kass, kes kõndis omapead“, A.I. Kuprin „ Valge puudel“, H. Jõgisalu „ Rästik“

IX TEEMA: Lood lastest ja nende suhted täiskasvanute maailmate

a)Õpitulemused Mõistab käsitletud kirjandusteoste ideelis-kunstilisi iseärasusi ja iseloomustab nende žanrilist eripära; arutleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma isiklikku arvamust; kirjutab kirjandusteose põhjal arutleva kirjandi, väljendades oma seisukohti ja põhjendades neid näidetega alustekstist või mujalt ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja nõudeid

b)Õppesisu: L. Tolstoi Lapsepõlve tugevus ", V.Nabokov „Hanemalts“, H.Väli „ Tüli“